

2024

Ecologische beoordeling Omgevingswet

*Een ecologische beoordeling Omgevingswet t.a.v. een uitbreiding
van de wijk Lou Sânen te Easternijtsjerk*

Ecologische beoordeling Omgevingswet

Een ecologische beoordeling Omgevingswet t.a.v. een uitbreiding van de wijk Lou Sânen te Easternijtsjerk

Successie Natuurcollectief, Oktober 2024

In opdracht van:

Interra

Dhr. Ealse Venema

Oer de feart 163

8502 cv Joure

Uitvoering:

Successie Natuurcollectief

Auteur en veldbezoek: Jan Brandt Wiersma

Tel.: 0610570211

Email: wiersma@successienatuurcollectief.nl

Omslagfoto: Impressie plangebied

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Doel en vervolg.....	4
1.3 Planvoornemen en plangebied	5
2. Onderzoeksmethodiek.....	7
3. Ecologisch gerelateerde wet- en regelgeving	7
4. Toetsing beschermde natuurgebieden.....	7
4.1 Natura 2000.....	7
4.1 Provinciaal beschermde natuurgebieden.....	7
5. Toetsing beschermde houtopstanden.....	10
6. Toetsing Soortenbescherming (beschermde flora en fauna).....	10
6.1 Zoogdieren	10
6.1.1 Vleermuizen.....	11
6.1.2 Kleine marterachtigen	11
6.1.3 Otter en damhert.....	11
6.2 Broedvogels.....	12
6.2.1 Jaarrond beschermde nesten	12
6.2.2 Niet-jaarrond beschermde nesten.....	12
6.3 Amfibieën en reptielen.....	12
6.3.3 Vrijgestelde amfibieën	12
6.4 Vissen.....	12
6.5 Ongewervelden.....	12
6.6 Flora.....	12
7. Conclusies en aanbeveling vervolgstappen.....	13
8. Literatuurlijst.....	15

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens over te gaan tot een ruimtelijke ingreep t.a.v. een uitbreiding (fase 3) van de wijk Lou Sânen te Easternijtsjerk (figuur 1). Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. In het kader van de vergunningsaanvraag is Successie Natuurcollectief gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of het planvoornemen al dan niet in strijd zijn met de Omgevingswet (sinds 1 januari 2024, voorheen Wet natuurbescherming) en provinciaal beschermde (natuur)gebieden.

Figuur 1. Globale ligging plangebied (rood omkaderd) t.o.v. directe omgeving. Inzetfoto = weergave plangebied (rode ster) t.o.v. de ruimere omgeving (bron: Planologische EHS).

De toetsing bestaat uit een onderzoek gebaseerd op het onderdeel Soortenbescherming (Flora- en fauna-activiteit). Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen binnen en in de omgeving van het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van het planvoornemen op deze soorten. Tevens wordt er inschatting gemaakt van de eventuele effecten van het planvoornemen op beschermde natuurgebieden en beschermde houtopstanden. De voorliggende rapportage weergeeft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

1.2 Doel en vervolg

Het doel van deze ecologische beoordeling is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn "directe omgeving". Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Omgevingswet te voorkomen.

De ecologisch toetsing schept, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

1. Komen er binnen invloedssfeer van het planvoornemen, onder de Omgevingswet, beschermde soorten voor?
2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van het planvoornemen beschermde natuurgebieden?
3. Worden er bomen gekapt die (mogelijk) onderdeel zijn van een beschermde houtopstand?
4. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het planvoornemen, op de eventueel aanwezige beschermde soorten, -natuurgebieden en -houtopstanden?
5. Middels welke vervolgstappen kunnen bij het planvoornemen eventuele overtredingen onder de Omgevingswet en provinciaal beschermde gebieden vermeden, dan wel verzacht worden?
6. Is aanvullend onderzoek en/of een ecologisch gerelateerde Omgevingsvergunning vereist?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuurcollectief volgens de daarvoor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bij12. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of -gebieden te verwachten zijn is natuurvergunning en compensatie mogelijk vereist.

1.3 Planvoornemen en plangebied

Initiatiefnemer is voornemens het plangebied te ontwikkelen tot woonwijk als onderdeel (fase 3) van de bestaande woonwijk Lou Sânen. Het gaat hierbij onder meer om de realisatie van een x-aantal woningen en de nodige infrastructuur.

Het plangebied bestaat uit agrarisch grasland en wordt ten tijde van het veldbezoek deels begraasd door paarden (figuur 2a). Ter plaatse is opgemerkt dat het perceel kruidenarm is met slechts enkele kruiden als kruipende boterbloem en paardenbloem. Het perceel wordt intensief begraasd met aanvullend maaibeheer. Aan de zuidwest- en noordwestkant wordt het gebied omgeven door een watergang (figuur 2b). De watergang is relatief breed op plaatsen met korte steile oevers met rietbegroeiing. Aan de zuid- en oostkant ligt het bestaande deel van de wijk Lou Sânen (figuur 2c). Ten (noord)westen liggen gangbaar agrarische percelen. Ten noorden ligt aangrenzend een strook grasland omheind met hekwerk en die tijdens het veldbezoek wordt begraasd door paarden. Verder wordt de omgeving gekenmerkt door de overige bebouwde kom van Easternijtsjerk binnen agrarisch gebied (figuur 2d).

Figuur 2a = overzicht plangebied. 2b = watergang grenzend aan zuid(west)kant. 2c = bestaande woningen en infrastructuur van de Lou Sânen wijk ten zuiden van plangebied. 2d = gangbaar beheerd grasland en bebouwde kom Easternijtsjerk ten noord(westen) van plangebied.

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht van Interra B.V. heeft Successie Natuurcollectief middels een ecologische beoordeling het planvoornemen getoetst aan de Omgevingswet (onderdeel natuur) en overige gebiedsbescherming (provinciaal). De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch (o.a. raadpleging NDFF) en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten in en in de directe omgeving het plangebied. Tevens wordt duidelijk of het planvoornemen al dan niet binnen de invloedssfeer van beschermde natuurgebieden vallen. Middels een veldbezoek (23-9-2024) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

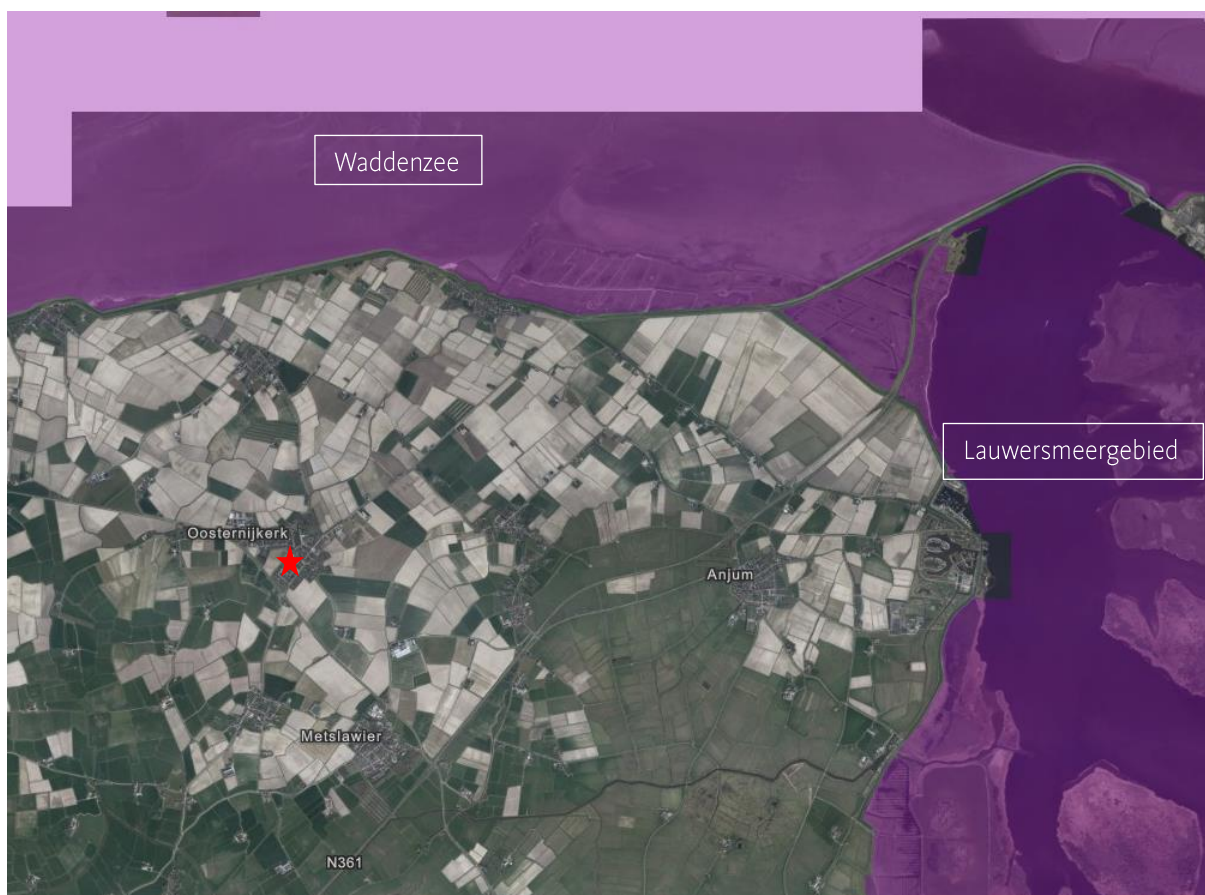
3. Ecologisch gerelateerde wet- en regelgeving

De ecologische wet en regelgeving is in de Omgevingswet in grote lijnen onderverdeeld in Gebiedsbescherming (Natura 2000), Soortbescherming (beschermde flora en fauna) en beschermde houtopstanden. De Omgevingswet regelt onder meer activiteiten die met natuur te maken hebben. Deze natuuractiviteiten gaan over dieren en planten in het wild en gebieden waarin ze leven. Het doel van de regels is onder meer het beschermen van soorten en gebieden. Buiten de Omgevingswet worden een aantal (natuur)gebieden op provinciaal niveau beschermd. In het voorliggende rapport wordt het planvoornemen getoetst aan de genoemde onderdelen.

4. Toetsing beschermde natuurgebieden

4.1 Natura 2000

Het plangebied is geen onderdeel van een Natura 2000-gebied. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden liggen op circa 3 kilometer (Waddenzee) en 6 kilometer (Lauwersmeergebied) van het plangebied (figuur 3). In het kader van Natura 2000 zijn voor elk landschapstype zogenaamde 'kernopgaven' geformuleerd. De kernopgaven moeten leiden tot een duurzame bescherming van gebieden en een gunstige staat van instandhouding van specifieke habitattypen en soorten.

Figuur 3. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. Natura 2000-gebieden in de omgeving (paars) (bron: Planologische EHS).

Op basis van aard van het planvoornemen en de relatief grote afstand tot Natura 2000-gebieden zijn negatieve effecten (te denken aan trillingen, oppervlakte verlies, geluid en licht) op de instandhoudingsdoelstellingen op voorhand uit te sluiten. Relevante potentiële effecten die meer motivatie behoeven worden onderstaand behandeld.

Stikstofdepositie

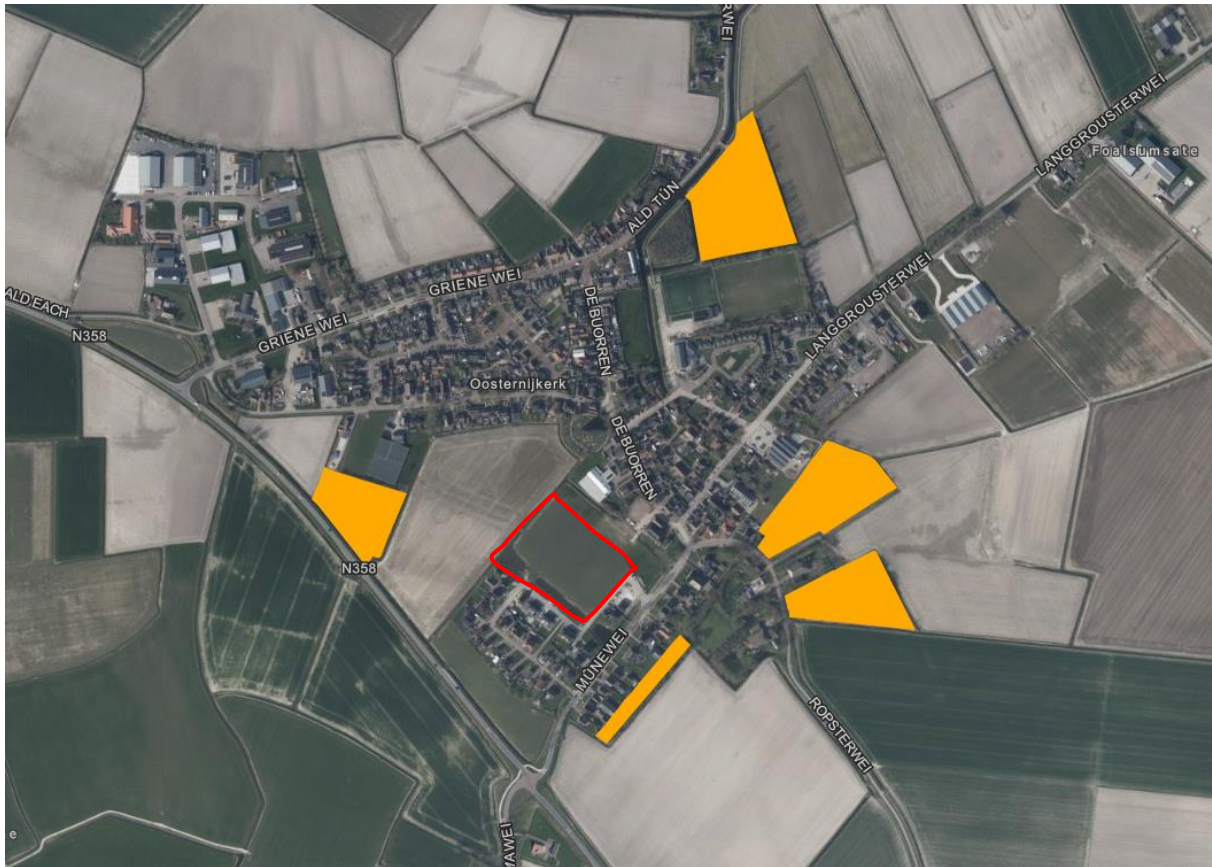
Stikstofuitstoot kan op relatief grote afstand tot negatief effecten leiden. De dichtstbijzijnde stikstofgevoelige gebieden liggen op grote afstand op de Waddeneilanden. Gezien de grote afstand in combinatie met de aard van het voornemen is negatief effect t.a.v. stikstofdepositie op voorhand uitgesloten. Wel wordt geadviseerd contact op te nemen met Provincie Fryslân om duidelijkheid te krijgen of dit middels een stikstofberekening vastgesteld dient te worden.

4.2 Provinciaal beschermde natuurgebieden

Provinciaal beschermde natuurgebieden zijn onderverdeeld in Natuurnetwerk Nederland, weidevogelkansgebied, weidevogelparels, ganzenfoerageergebied en ganzenslaapplaatsen.

NNN

Een ingreep op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. Het plangebied ligt buiten het NNN (figuur 4).

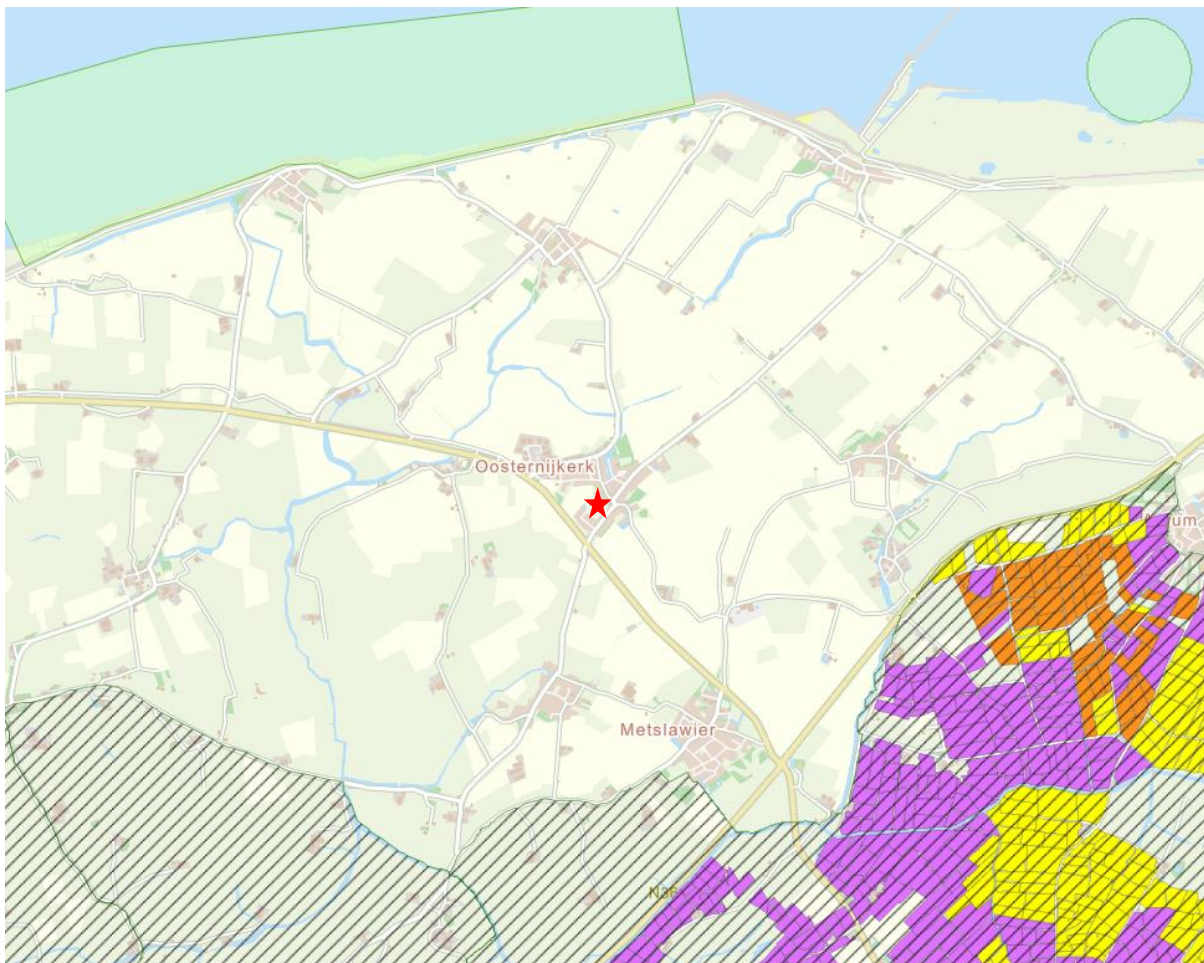

Figuur 4. Ligging plangebied (rood omkaderd) t.o.v. Natuurnetwerk Nederland (oranje) (bron: Planologische EHS).

Het dichtstbijzijnde NNN ligt op circa 110 meter van het plangebied. Gezien de ligging (tussen ander bebouwing en gangbaar beheerde agrarische percelen) en de aard van het planvoornemen, wordt op voorhand uitgesloten dat het planvoornemen wezenlijke negatief effect heeft op NNN-gebied. Nadere toetsingen omtrent NNN-gebieden worden daarom niet nodig geacht.

Overige provinciaal beschermde gebieden

Het plangebied ligt buiten de invloedssfeer van weidevogelkansgebied, weidevogelparels, ganzenfoerageergebied en ganzenslaapplaatsen (figuur 5). Op basis van de aard van het planvoornemen in combinatie met de relatief grote afstand is op voorhand wezenlijk negatief effect op deze gebieden uitgesloten. Verdere toetsingen omtrent de genoemde provinciaal beschermde natuurgebieden is niet vereist.

Figuur 5. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. weidevogelkansgebied (gearceerd) en ganzenfoerageergebied (paars, oranje en geel) en ganzenslaapplaatsen (licht groen) in de ruime omgeving (bron: Planologische EHS).

5. Toetsing beschermde houtopstanden

Wanneer er een (deel van een) houtopstand wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen die buiten de 'bebouwingscontour houtkap' valt, is er sprake van een meld- en/of herplantingsplicht. Er worden bij het planvoornemen geen bomen gekapt. Om deze reden is op het op voorhand uitgesloten dat er sprake is van een meld- en/of herplantingsplicht.

6. Toetsing Soortenbescherming (beschermde flora en fauna)

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op de effecten van het planvoornemen op beschermde soorten onder de categorie vogels, overige Europees beschermde soorten (Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn) en nationaal beschermde soorten (Andere soorten).

6.1 Zoogdieren

Op basis van verspreidingsgegevens is naar voren gekomen dat in de omgeving (circa 5 km rondom

plangebied) diverse beschermde zoogdieren zonder provinciale vrijstelling voorkomen. Het gaat om diverse vleermuissoorten, kleine marterachtigen (bunzing en wezel), otter en damhert.

6.1.1 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden. In de omgeving komen de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, en watervleermuis voor. Tijdens het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde waarden van deze soorten.

Verblijfplaatsen

Er zijn binnen het plangebied geen bomen of gebouwen aanwezig die in potentie gebruikt kunnen worden als verblijfplaats. In de omgeving van het plangebied komen diverse gebouwen voor die gebruikt kunnen worden als verblijfplaats. Wanneer lichtverstrooiing naar omliggende gebouwen wordt voorkomen worden er geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast.

Foerageergebied en vliegroute

Lijnvormige elementen in de vorm van stratelementen kunnen worden gebruikt als onderdeel vliegroute vleermuizen. Daarnaast kunnen plekken met luwte en de watergangen rondom het plangebied gebruikt worden als foerageerplaats. In alle gevallen betreffen het geen essentiële elementen. Wel dient verstoring van navigerende en foeragerende vleermuizen zoveel mogelijk te worden voorkomen. Dit kan door geen lichtbronnen langs/in de oevers te plaatsen en/of lichtbronnen binnen het plangebied naar beneden af te stellen. Indien hier rekening mee wordt gehouden is er geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling binnen de Omgevingswet omtrent vleermuizen.

6.1.2 Kleine marterachtigen

In de omgeving komen de bunzing, wezel en hermelijn voor. Kleine marterachtigen hebben een voorkeur voor structuurrijk kleinschalig (cultuur-)landschap waarin zij voldoende dekking vinden. Het leefgebied van kleine marterachtigen vervult de volgende ecologische functies: foerageergebied met voldoende dekking, verbindingen met andere leefgebieden en rust- en voortplantingsplaatsen (Zoogdiervereniging, 2021).

Het plangebied is mogelijk onderdeel van het leefgebied voor de bunzing en wezel. Er ontbreekt echter structuurrijk gebied met voldoende dekkingsmogelijkheden. Het is daarom uitgesloten dat er vaste rust- en voortplantingsplaatsen aanwezig zijn binnen de invloedssfeer van het planvoornemen. Gezien de mobiliteit van deze marterachtigen is het wel mogelijk dat deze soorten het plangebied sporadisch aandoen om zich bijvoorbeeld te verplaatsen of te foerageren. Het betreffen echter geen essentiële onderdelen. Daarnaast zijn er binnen of direct rondom geen verbindingzones aanwezig. Om bovenstaande redenen wordt geen overtreding uit de Omgevingswet op kleine marterachtigen verwacht.

6.1.3 Otter en damhert

De otter en damhert komen in de ruime omgeving van het plangebied voor. Echter voor de otter ontbreekt waterrijk gebied en voor de damhert is in de directe omgeving onvoldoende dekking aanwezig. Om deze reden wordt geen overtreding uit de Omgevingswet op de otter en damhert verwacht.

6.2 Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten en niet-jaarrond beschermde nesten.

6.2.1 Jaarrond beschermde nesten

In de omgeving van het plangebied komen meerdere broedvogels voor waarvan het nest jaarrond beschermd is. Binnen de invloedsfeer zijn geen boomnesten met een potentieel jaarrond beschermd status aangetroffen. Daarnaast komen er geen gebouwen voor binnen het plangebied. Voor een soort als de ijsvogel zijn geen geschikte oevers aanwezig om te nestelen. Om deze reden is aantasting van jaarrond beschermde nesten uitgesloten.

6.2.2 Niet-jaarrond beschermde nesten

Tijdens het broedseizoen (grotendeels mrt. t/m juli.) kunnen er vogels in een plangebied broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is (o.a. wilde eend, meerkoet en graspieper), dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat.

6.3 Amfibieën en reptielen

Er zijn in de ruime omgeving geen vaste populaties van beschermde amfibieën en reptielen bekend. Daarnaast is het plangebied ongeschikt als leefgebied van soorten amfibieën en reptielen die in de ruimere omgeving voorkomen.

6.3.3 Vrijgestelde amfibieën

Binnen het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid soorten als de meerkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten geldt de Zorgplicht. Door mitigerende maatregelen te treffen wordt het doden en verwonden van individuen zoveel mogelijk voorkomen.

6.4 Vissen

In de omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de Omgevingswet op het onderdeel vissen is daarmee uitgesloten.

6.5 Ongewervelden

In en direct rondom het plangebied komen geen wettelijk beschermde ongewervelden voor. Dit wordt geconcludeerd op basis van de verspreidingsgegevens en het ontbreken van kritische habitats in de directe omgeving. Voor beschermde libellen als de groene glazenmaker en gevlekte witsnuitlibel ontbreken kritische habitats als verlandende waterlopen met waardplanten als bijvoorbeeld de krabbenscheer. Daarnaast worden er geen watergangen aangetast. Op basis van het ontbreken van kritische habitats en verspreidingsgegevens kan het voorkomen van beschermde dagvlindersoorten, kevers en slakken eveneens worden uitgesloten.

6.6 Flora

Er zijn tijdens het veldbezoek geen wettelijk beschermde plantensoorten aangetroffen. Aangetroffen flora zijn o.a. algemeen voorkomende grassoorten, riet kruipende boterbloem en paardenbloem. Op basis van de verspreidingsgegevens en het ter plaatse aanwezige habitat wordt er geen beschermde flora binnen het plangebied verwacht. Overtreding van een verbodsbepaling binnen de Omgevingswet op het onderdeel beschermde flora is daarmee uitgesloten.

7. Conclusies en aanbeveling vervolgstappen

Initiatiefnemer is voornemens over te gaan tot een ruimtelijke ingreep t.a.v. een uitbreiding van de wijk Lou Sânen te Easternijtsjerk. In het kader van de vergunningsaanvraag heeft Successie Natuurcollectief een ecologische beoordeling uitgevoerd om duidelijkheid te verschaffen of het planvoornemen al dan niet in strijd is met de Omgevingswet en provinciaal beschermde (natuur)gebieden.

Conclusies toetsing beschermde natuurgebieden

Natura 2000-gebieden liggen op grote afstand van het plangebied. Verstoring door externe werking door bijvoorbeeld trillingen, geluid en licht zijn op voorhand uitgesloten. Tevens wordt er gezien de grote afstand t.o.v. stikstofgevoelige gebieden en soorten geen negatief effect verwacht door stikstofuitstoot. Het wordt echter aangeraden om Provincie Fryslân te contacteren of dit al dan niet middels een stikstofberekening (AERIUS) dient te worden vastgesteld.

Het plangebied ligt buiten de invloedsfeer van NNN-gebied. Daarnaast wordt er geen negatief effect verwacht op weidevogelkansgebied, weidevogelparels en ganzenfoerageergebied- en slaappleatsen. Er wordt daarmee geen overtreding verwacht op de provinciaal beschermde natuurgebieden.

Conclusies toetsing beschermde Houtopstanden

Er worden geen bomen gekapt. Een meld- en/of herplantplicht is daarmee niet aan de orde.

Conclusies toetsing Soortenbescherming (beschermde flora en fauna)

Het planvoornemen is getoetst aan Europees en nationaal beschermde soorten. Op basis van de ter plaatse aanwezige omstandigheden en verspreidingsgegevens wordt niet verwacht dat het planvoornemen tot een overtreding van een verbodsbepaling zal leiden betreffende beschermde ongewervelden, vissen, amfibieën, reptielen en flora.

Vleermuizen

Verstoring van navigerende en foeragerende vleermuizen dient zoveel mogelijk te worden voorkomen. Dit kan door geen lichtbronnen langs/in de oevers van de watergangen te plaatsen en/of de lichtbronnen binnen het plangebied naar beneden af te stellen. Indien hier rekening mee wordt gehouden is er geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling binnen de Omgevingswet omtrent vleermuizen.

Broedvogels

Tijdens het broedseizoen (grootweg mrt. t/m juli) kunnen er binnen het plangebied vogels broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Bij voorkeur wordt er buiten het 'broedseizoen' (grootweg maart t/m juli) gewerkt. In overleg met deskundige op het gebied van broedvogels kan worden bepaald of bepaalde werkzaamheden wel en hoe binnen deze periode kunnen worden uitgevoerd.

Specifieke zorgplicht

Rondom in het gebied kunnen diverse algemene(re) soorten voor waarvoor te allen tijde de Zorgplicht geldt. Dit houdt in dat men tracht schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan door er bij de werkzaamheden onder andere voor de zorgen dat soorten kunnen uitwijken. Met de volgende maatregelen kan hier aan worden voldaan:

- Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande paden en wegen.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt het plangebied gemaaid. Dit wordt zo uitgevoerd dat soorten kunnen vluchten. Denk aan langzaam maaien en op 10cm hoogte van het maaiveld.

- Bij eventuele werkzaamheden aan watergangen worden de oevers eerst gemaaid, wordt de sloot met een open maaikorf geschoond en wordt er in één richting gewerkt en wordt de sloot met een open maaikorf geschoond. Slootschoonsel dient minimaal 24 uur op de kant te worden gelegd, zodat soorten terug in de sloot kunnen keren.
- Werkzaamheden aan watergangen vinden enkel buiten vorstperiodes plaats.
- Indien soorten worden aangetroffen worden ze buiten het werkterrein naar geschikt gebied geplaatst.
- Indien in de periode maart t/m juli (kwetsbare voortplantingsperiode) wordt gewerkt, wordt aangeraden een ecooloog in te schakelen omdat binnen deze periode (mogelijk) meer maatregelen dienen te worden getroffen.

8. Literatuurlijst

Informatiepunt Leefomgeving, Activiteiten Natuur

<https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/>

Websites:

NDFF verspreidingsgegevens

<https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal>

Kaartenkijldoos, provincie Fryslân.

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c47914of89c88abddd3>

Planologische Ecologische Hoofdstructuur kaart (Planologische EHS)

<https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7cof48ef6def54&extent=120990,533762,221778,617075,28992>

Zoogdiervereniging

<https://www.zoogdiervereniging.nl/>